Софийски университет "Св. Климент Охридски" Факултет по математика и информатика

ПРОЕКТ

по Бази от знания, летен семестър 2023/2024

Име: Надежда Францева

Фн: 8МІ3400357

Специалност: Изкуствен Интелект

Тема: Заявки върху База от Знания за книги

1. Идея на проекта

Идеята на проекта е да се реализират заявки върху базата от знания за книги. Неговата цел ще бъде:

- 1. Да се изпробва инструмента GraphDB за манипулация върху собствена онтология
- 2. Да се употреби SPARQL за заявки
- 3. Да се представят интересни знания за книгите
- 4. Да се улесни намирането на книга по зададени критерии от потребител. Част от въпросите, които ще можем да задаваме върху онтологията с книги като потребители са:

1. За книгите:

- Кои книги са написани от даден автор?
- Кои са всички книги в даден жанр?
- · Кои са новите книги за последните 6 месеца?

2. За авторите:

- · Кой е написал дадена книга?
- Кои автори са писали в даден жанр?

3. За издателствата:

- Кои книги са издадени от конкретно издателство?
- · Кои издателства са издавали книги в последните 3 години?
- · Кои са най-популярните издателства в даден жанр?

4. За библиотеките и книжарниците:

- Кои книги са налични в конкретна библиотека?
- Къде мога да намеря определена книга в близост до мен?

5. За рейтингите:

- · Кои са текущите книги с най-висок рейтинг?
- · Кои автори имат най-висок рейтинг?

6. За преводите:

· Кои книги са преведени на даден език?

2. Елементи на онтологията

2.1. Класове

Address ⊑ owl:Thing
Book ⊑ owl:Thing
Building ⊑ owl:Thing

Library ⊑ Building
Publisher ⊑ Building
Cover ⊑ owl:Thing
Genre ⊑ owl:Thing
Biograohy Genre
Children\'s ⊑ Genre
Classic ⊑ Genre
Comedy ⊑ Genre
Comic ⊑ Genre
Comic ⊑ Genre
Comic ⊑ Genre
Drama ⊑ Genre
Fantasy ⊑ Genre
Historical ⊑ Genre
Horror ⊑ Genre
Mystery ⊑ Genre
Poetry ⊑ Genre
Romance ⊆ Genre
Science ⊑ Genre
Person ⊑ owl:Thing
Author ⊑ Person

2.2. Свойства

2.2.1. Свойства на данните

Property	Domai n	Range	Characteristi cs
hasStreet	Address	xsd:string	NonFunctional
hasEmail	Author	xsd:string	NonFunctional
hasISBN	Book	xsd:string	Functional
hasLanguage	Book	xsd:language	NonFunctional
hasName	Person	xsd:string	Functional
hasPagesCount	Book	xsd:integer	Functional
hasPrice	Book	xsd:decimal	NonFunctional

hasPublicationDate	Book	xsd:dateTime	Functional
hssRate	Book	xsd:decimal	Functional
hasTitle	Book	xsd:string	Functional

2.2.2. Свойства на обектите

Property	Domai n	Range	Characteristic s
hasCountry	Address	Country	Asymmetric and Irreflexive

hasCity	Address	City	Asymmetric and Irreflexive
hasAddress		g Address	Functional, Asymmetric and Irreflexive
hasAuthor	Book	Author	Asymmetric, Irreflexive and Inverse Of hasBook
hasBook	Author	Book	Asymmetric, Irreflexive and Inverse Of hasAuthor
hasCover	Book	Cover	Functional, Asymmetric and Irreflexive
hasBooks	Librar y	Book	Asymmetric and Irreflexive
hasPrequel	Book	Book	Transitive, Asymmetric and Irreflexive

hasPublisher	Book	Publisher	Functional,
			Asymmetric
			and Irreflexive

hasSameAuthorLik	Book	Book	Symmetric
e			and
			Reflexive

2.2.3. <u>Индивиди</u>

:AddressBloomsbury rdf:type owl:NamedIndividual, :Address	Адресът на издателство Bloomsbury, без подробности за улица, град, държава
:AddressBulgarianNationalLibrary rdf:type owl:NamedIndividual, :Address; :hasCity:Sofia; :hasCountry:Bulgaria; :hasStreet "Vasil Levski Blvd."	Адресът на Българската Национална Библиотека – улица, град, държава
:Bloomsbury rdf:type owl:NamedIndividual , :Publisher ; :hasAddress :AddressBloomsbury	Издателство Bloomsbury с адрес – обекта AddressBloomsbury
:Bulgaria rdf:type owl:NamedIndividual , :Country	Страна България
:EBook rdf:type owl:NamedIndividual	Електронна книга, прост индивид с цел да участва в Enumerated Class Cover
:Hardcover rdf:type owl:NamedIndividual	Твърда корица на книга, прост индивид с цел да участва в Enumerated Class Cover
:HarryPotter1 rdf:type owl:NamedIndividual , :Book , :Fantasy ; :hasAuthor :JKRowling ; :hasCover :Hardcover ; :hasPublisher :Bloomsbury ; :hasSameAuthorLike :HarryPotter2 ,	Книгата "Хари Потър и философският камък" с описание – автор, корица, издателство, ISBN, език, брой страници, цена, дата на публикуване, оценка,

:HarryPotter3; пълно заглавие

```
:hasISBN "978-0590353427";
:hasLanguage "English"@en;
:hasPagesCount 223;
:hasPrice 9.66;
:hasPublicationDate "1997-06-
26"^^xsd:dateTime;
:hasRate 4.7;
:hasTitle "Harry Potter and the Philosopher's
Stone".
:HarryPotter2 rdf:type
                                                    Книгата "Хари Потър и
owl:NamedIndividual, :Book,
                                                    Стаята на тайните" с
                                                    описание – автор, корица,
:Fantasy;
:hasAuthor:JKRowling;
                                                    издателство, ISBN, език, брой
                                                    страници, цена, дата на
:hasCover :Hardcover ;
                                                    публикуване, оценка, пълно
:hasPrequel:HarryPotter1;
                                                    заглавие
:hasPublisher:Bloomsbury;
:hasSameAuthorLike:HarryPotter1,
:HarryPotter3;
:hasISBN "0-7475-3849-2";
:hasLanguage "English"@en;
:hasPagesCount 251;
:hasPrice 37.99;
:hasPublicationDate "1998-07-
01"^^xsd:dateTime;
:hasRate 4.8;
:hasTitle "Harry Potter and the Chamber of
Secrets".
```

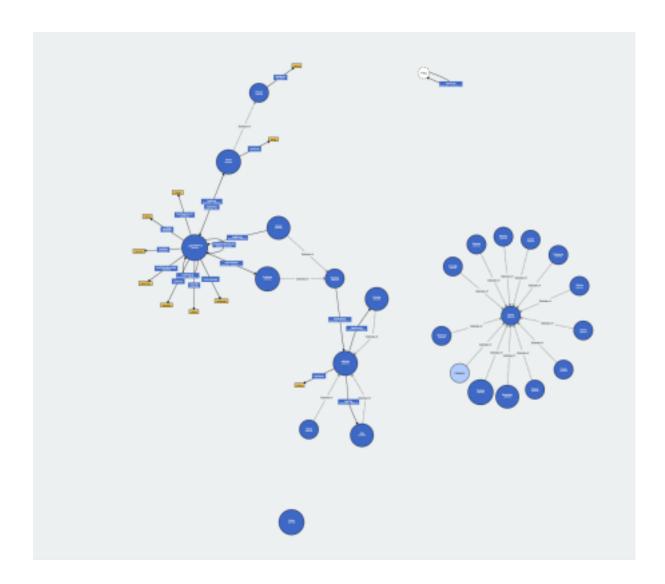
:HarryPotter3 rdf:type Книгата "Хари Потър и owl:NamedIndividual, :Book, затворникът от Азкабан" с :Fantasy; описание – автор, корица, :hasAuthor:JKRowling; издателство, ISBN, език, брой страници, цена, дата :hasCover :Hardcover ; :hasPrequel :HarryPotter2; :hasPublisher:Bloomsbury; публикуване, оценка, пълно заглавие :hasSameAuthorLike: HarryPotter1, :HarryPotter2; :hasISBN "0-7475-4215-5"; :hasLanguage "English"@en; :hasPagesCount 317; :hasPrice 9.66; :hasPublicationDate "1999-07-08"^^xsd:dateTime; :hasRate 4.7; :hasTitle "Harry Potter and the Prisoner of Azkaban"

:JKRowling rdf:type owl:NamedIndividual , :Author ; :hasBook :HarryPotter1 , :HarryPotter2 , :HarryPotter3 ; :hasEmail "info@jkrowling.com" ; :hasName "Joanne Rowling"	Авторката Джоан Роулинг с описание – кои са книгите, които е написала и ги има в нашата онтология, валиден емайл, пълно име
:NationalLibraryStStCyrilAndMethodius rdf:type owl:NamedIndividual, :Library; :hasAddress :AddressBulgarianNationalLibrary; :hasBooks:HarryPotter1,:HarryPotter2, :HarryPotter3	Национална библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" с описание – адрес, книги, които присъстват в нея и ги има в нашата онтология
:Paperback rdf:type owl:NamedIndividual	Мека корица на книга, прост индивид с цел да участва в Enumerated Class Cover
:Sofia rdf:type owl:NamedIndividual, :City	Град София

:WalterIsaacson rdf:type A	
:hasBook :SteveJobs ; :hasEmail "wisaacson@gmail.com" ; :hasName "Walter Isaacson"	Авторът Уолтър Айзъксън с описание – кои са книгите, които е написала и ги има в нашата онтология, валиден емайл, пълно име
http://www.semanticweb.org/fnadezhda/ontologies/2024/0/book_ontology#Simon&Schuster rdf:type owl:NamedIndividual ,	Издателство Simon & Schuster

:Publisher

Визуализация:

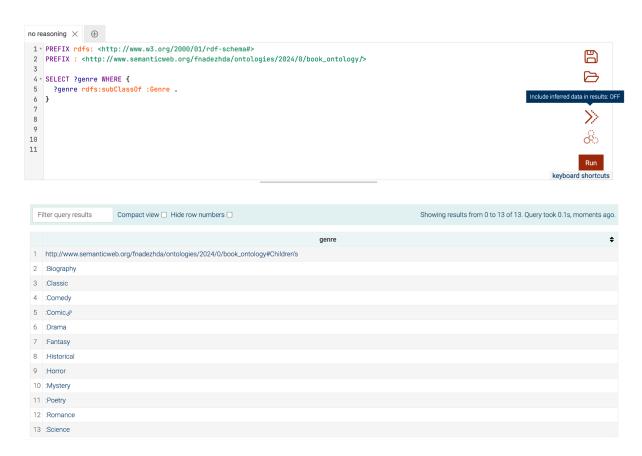

4. Примери за извършени заявки

4.1 Логически изводи (4 заявки)

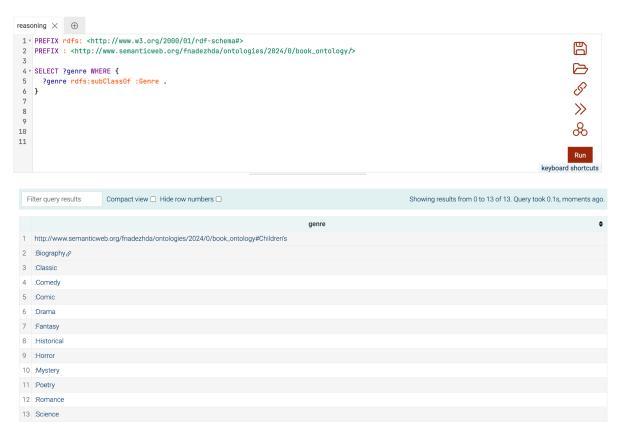
4.1.1 Заявка без логически извод (към класовете)

Тази заявка ще върне всички подкласове на класа Жанр (Genre). Бележка: Резултат без "reasoning":

4.1.2 Заявка с логически извод (към класовете)

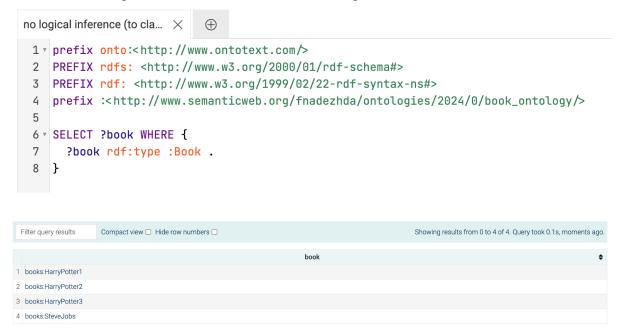
Тази заявка ще върне всички подкласове на класа Жанр (Genre). Бележка: Резултат с "reasoning":

Понеже няма такива, се връщат същите.

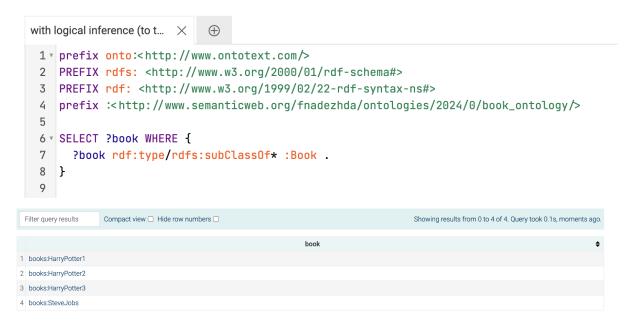
4.1.3 Заявка без логически извод (към класовете)

Тази заявка ще върне всички индивиди, които са директно отбелязани като Book:

4.1.4 Заявка с логически извод (към класовете)

С включен логически извод, тази заявка ще върне и индивидите, които са наследници на Book:

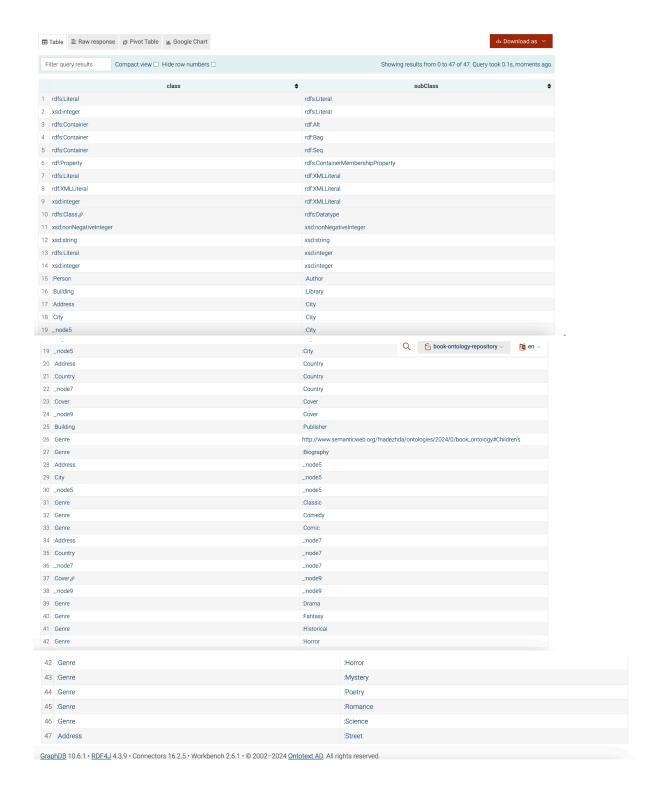

Понеже няма такива, се връщат същите.

4.2 Структура на онтологията (2 заявки)

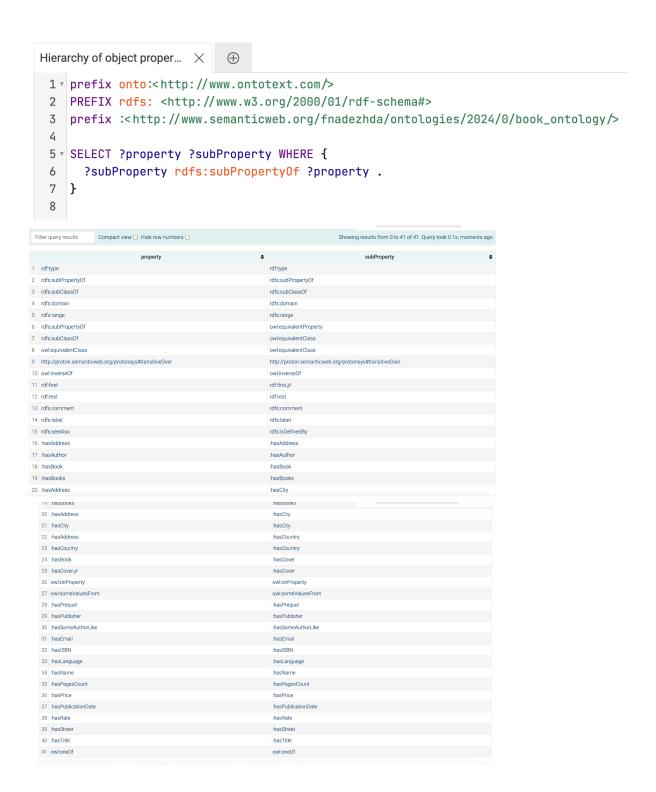
4.2.1 Йерархия на класовете

Тази заявка ще покаже йерархията на класовете в онтологията:

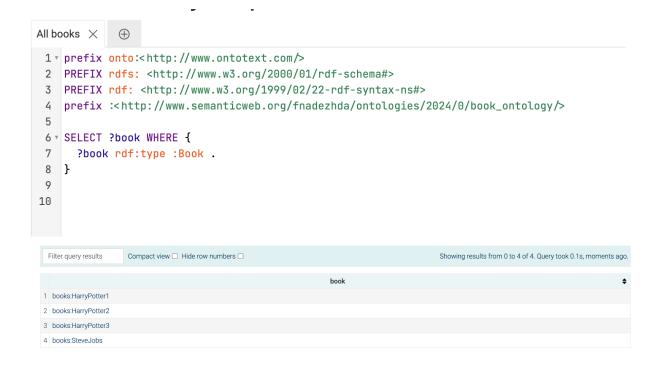
4.2.2 Йерархия на обектните свойства

Тази заявка ще покаже йерархията на обектните свойства в онтологията:

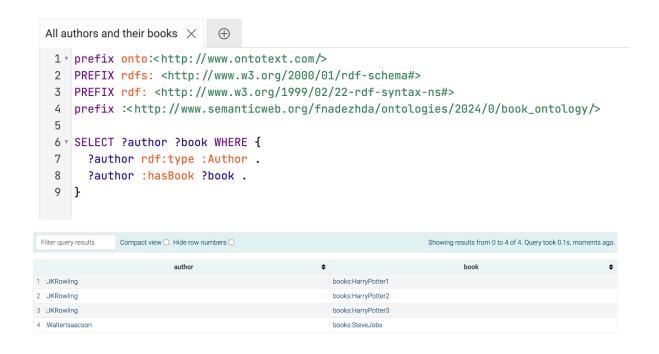

4.3 Заявки към данните (4 заявки)

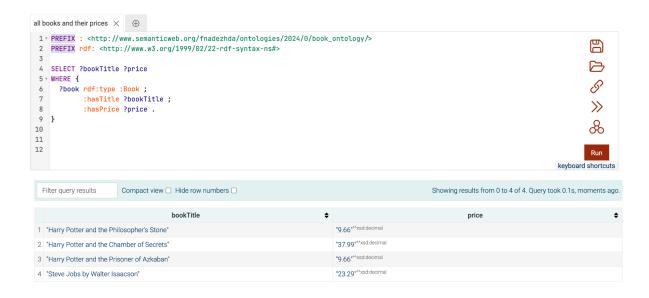
4.3.1 Вземане на всички книги

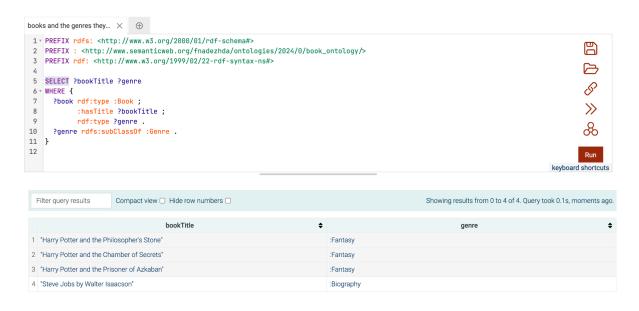
4.3.2 Вземане на всички автори и техните книги

4.3.3 Извличане на всички книги и техните цени

4.3.4 Извличане на всички книги и жанровете, към които принадлежат

4.4 Операции с множества (2 заявки)

4.4.1 Вземане на всички книги и автори (обединение)

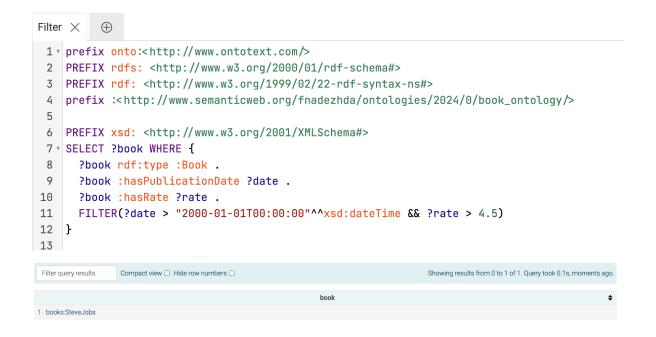
4.4.2 Вземане на книги, които са от определен жанр и с повече от 300 страници (сечение)

В посочената заявка по-горе, всички условия са комбинирани заедно и изискват едновременното изпълнение на няколко критерия, което представлява сечението.

4.5 Сложни въпроси чрез FILTER (3 заявки)

4.5.1 Вземане на книги, публикувани след определена дата и с висок рейтинг

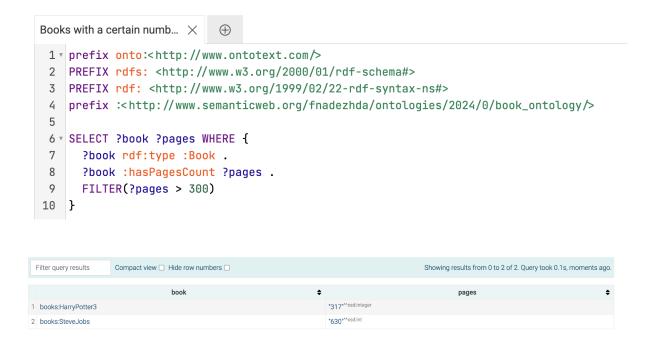

4.5.2 Извличане на книги, които имат цена в определен диапазон и са написани от автор, чието име започва с определена буква

SPARQL Query & Update ©

4.5.3 Вземане на информация за книги с определен брой страници

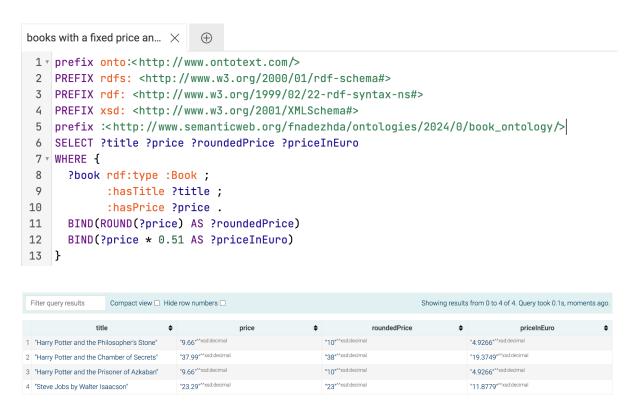

4.6 Създаване на нови променливи чрез BIND (3 заявки)

4.6.1 Вземане на заглавия на книги и създаване на нова променлива за първа дума от заглавието

4.6.2 Извличане на книги, които имат определена цена, и създаване на нови променливи за закръглена цена и цена в различна валута (примерно в евро, като приемем, че 1 лева = 0.51 евро)

4.6.3 Извличане на книги и създаване на нови променливи за годината на публикуване и възраст на книгата (броя на години от публикуването до текущата година)

5. Използвани технологии

- Проектът е имплементиран чрез GraphDB и SPARQL
- За визуализиране схемата на онтологията е използван инструментът WebVOWL:

http://vowl.visualdataweb.org/webvowl-old/webvowl-old.html#file=onto. Owl

6. Бъдещо развитие

За употребата на онтологията:

• Добавяне на допълните заявки

За онтологията:

- Добавяне на още класове например клас читатели
- Добавяне на още индивиди книги, автори, библиотеки и издателства

7. Външни източници

о Документация на GraphDB: https://graphdb.ontotext.com/documentation/standard/index.html